

15.05.2018.

Енергопројект Милице Штерић

Докомомо Србија подржава иницијативу инвеститора да се објекат на углу Бранкове и Поп-Лукине улице, запамћен као зграда *Беобанке*, реконструише и врати у првобитну функцију пословног простора. Не само да је у питању најзначајније дело архитектуре Милице Штерић, већ је пре свега реч о архитектонском волумену позиционираном на кључној и далеко сагледивој урбаној тачки, која дефинише како потез Зеленог венца тако и место уласка у подручје најстарије урбане матрице Старог града.

Првобитно пројектована као седиште једног од најпродуктивнијих грађевинских предузећа послератне Југославије – *Енергопројекта*, зграда је, за своје доба, смелим обликовним изразом, постала симбол корпоративне архитектуре социјализма, раме-уз-раме са далеко славнијим примерима корпоративних здања капиталистичког света, као што је пивотална *Lever House*, америчке фирме *SOM*, на Парк Авенији у Њујорку из 1952. године. Вибрантним компоновањем волумена различите спратности и форми, Милица Штерић се не само вешто уклопила у сложену регулацију и топографију блока, већ је успела да раскрсницу преобрати у упечатљиви репер јавности града. Необично је значајан начин на који је архитектура артикулисала фасаде сва три волумена који конципирају обликовну целину; наиме, уз примену скелетног армирано-бетонског конструктивног склопа, она је смело приступила извођењу једног од најранијих примера зид-завесе у архитектури наших поднебља – кључној визуелној одредници корпоративне архитектуре уопште. На деликатно „истканим“ фасадама некадашњег здања јасно се препознавало да је на највишем корпусу наглашена вертикалност у подели фасадног платна, док се на преостала два нижа кубуса инсистирало на хоризонтали, чиме је целокупна композиција постигла експресивност и квалитет.

И поред несумњивих архитектонско-урбанистичких квалитета, остварење Милице Штерић није се нашло на листама проглашених споменика културе, тако да не постоје јасно конципиране мере заштите којих бих се требало придржавати у будућем процесу реконструкције. Докомомо Србија је свесна проблема и притисака са којима се учесници у будућој реконструкцији могу суочити, али би, без обзира на проблеме, желела да се заложи за архитектонски поступак који би допринео очувању аутентичних габарита, као и најзначајнијег обликовног елемента, а то је текстура фасадних равни, од непроцењиве важности у оригиналном композиционом поступку Милице Штерић.

Тања Конли

Докомомо Србија